

Самборська Ю. О.
студентка 2-го курсу
факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

АДВОКАТСЬКА ТАЄМНИЦЯ ЯК ГАРАНТІЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У надзвичайно складному та конкурентному бізнес-кліматі, насиченому консультантами, технічними радниками та зовнішніми експертами, кожен може замислитися над однією з фундаментальних переваг залучення юридичного радника. За своєю природою відносини між адвокатом і клієнтом надають чітке, безцінне право на захист комунікацій від примусового розкриття будь-якій третій стороні, включаючи ділових партнерів і конкурентів, державні органи і навіть органи кримінального правосуддя.

Адвокатська таємниця є найстарішим привілеєм, визнаним англо-американською судовою практикою. Фактично, принципи привілею свідків можна простежити ще з часів Римської республіки, а його використання міцно закріпилося в англійському праві ще за часів правління Єлизавети I в 16 столітті. Заснований на понятті честі, привілей працював для того, щоб заборонити будь-які свідчення адвоката проти клієнта.

У своїй основі привілей гарантує, що той, хто звертається за порадою або допомогою до адвоката, повинен бути повністю вільним від будь-якого страху, що його таємниці будуть розкриті. Таким чином, основний принцип привілею полягає в тому, щоб забезпечити «надійну юридичну консультацію та захист». Завдяки захищеності привілею клієнт може говорити з адвокатом відверто і відкрито, розкриваючи йому всю необхідну інформацію і створюючи «зону конфіденційності». Іншими словами, захищений привілеєм, клієнт може з більшою готовністю повідомляти адвокату те, що в іншому випадку могло б бути замовчуваним. Теоретично, така відвертість і чесність допоможе адвокату надати більш точну, обґрунтовану професійну пораду, а клієнт може бути впевненим у тому, що його заяви адвокату не будуть сприйняті як несприятливе визнання або використані проти його інтересів. Дійсно, озброєні повною інформацією адвокати, краще підготовлені до виконання всіх своїх професійних обов'язків, дотримання своїх обов'язків добросовісності та лояльності до клієнта, а також сприяння ефективному здійсненню правосуддя[3].

Адвокатська таємниця захищає: звернення клієнта до адвоката за юридичною консультацією; повідомлення клієнтом адвокату фактів, щодо яких адвокату необхідно надати консультацію; запит адвоката про факти, щодо яких адвокату необхідно дати консультацію; правова консультація адвоката.

Практично всі види комунікацій або обміну інформацією між клієнтом

та адвокатом можуть бути охоплені адвокатською таємницею, включаючи усні комунікації та документальні комунікації, такі як електронні листи, листи або навіть текстові повідомлення.

Спілкування має бути конфіденційним. Це означає, що спілкування обмежується клієнтом та адвокатом. Якщо хтось, хто не перебуває у відносинах між адвокатом та клієнтом, отримує повідомлення-привілей втрачається. Навіть якщо таке повідомлення зроблено конфіденційно, воно втрачає привілей.

Привілей також поширюється на спілкування клієнта з особами, які допомагають адвокату в представництві, наприклад, помічником адвоката або слідчим [1].

Нарешті, комунікації повинні здійснюватися з метою пошуку або надання юридичної допомоги – юридичної консультації. У корпоративному контексті це означає, що комунікації адвоката не є привілейованими, коли адвокат надає бізнес-консультації.

Метою адвокатської таємниці є сприяння відкритому та відвертому спілкуванню між клієнтами та їхніми адвокатами. Для ефективного представництва інтересів клієнта адвокат повинен мати доступ до всієї інформації, що стосується представництва. Адвокатська таємниця визнає, що клієнт з більшою ймовірністю надасть адвокату всю необхідну інформацію – навіть ту, яку може бути соромно або неприємно обговорювати, – якщо ці повідомлення не можуть бути розголошені без згоди клієнта.

Треба зазначити, що за порушення адвокатської таємниці настає кримінальна відповідальність. Дана норма викладена у ст. 397 КК України, яка передбачає настання кримінально-правових санкцій при порушенні професійної таємниці захисника чи представника особи. При цьому немає значення, чи потягло таке порушення адвокатської таємниці негативні наслідки для особи або завадило адвокату надати ефективну правову допомогу цій особі. Цей злочин вважається закінченим з моменту порушення професійної таємниці [2].

Не дивлячись на те, що адвокатська таємниця міцно утвердилася як правова доктрина, що захищає конфіденційне спілкування між адвокатами та їхніми клієнтами, її застосування не є абсолютним. Обставини спілкування, його зміст і навіть подальші дії, пов'язані з привілейованим спілкуванням, повинні бути ретельно розглянуті для збереження цілісності привілею.

Отже, довірчість відносин з клієнтом і наявність оперативних можливостей для надання йому правової допомоги мають виключно тісний взаємозв'язок. Саме тому вимога конфіденційності є основоположною вимогою до адвоката. Виконуючи з високою відповідальністю свої обов'язки, адвокат захищає не будь-які інтереси свого підзахисного чи клієнта, а тільки законні інтереси. І не будь-якими засобами, а лише законними і моральними. Бути завжди справедливим і принциповим, чесним і уважним до людей, всіоди і завжди берегти честь адвоката – це слова присяги адвоката України.

Список використаної літератури:

1. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» ((ВВР), 2013, № 27, ст. 282) ст. 22 «Адвокатська таємниця». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
2. Кримінальний Кодекс України ((ВВР), 2001, № 25-26, ст.131).URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Логінова С. М. Адвокатська таємниця: теорія і практика: автореф. дис... на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.10 «Судоустрій; прокуратура та адвокатура». URL: <https://refdb.ru/look/2705431.html>

Науковий керівник: доцент, кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Храпенко Олена Олегівна**